

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (dziewiąta izba)

z dnia 11 stycznia 2024 r. *

Odwołanie – Pomoc państwa – Transport lotniczy – Rumunia – Pomoc na ratowanie spółki Tarom – Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji – Decyzja Komisji Europejskiej o niewnoszeniu zastrzeżeń ze względu na to, że środki te stanowią pomoc zgodną z rynkiem wewnętrznym

W sprawie C-440/22 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 4 lipca 2022 r.,

Wizz Air Hungary Légiközlekedési Zrt. (Wizz Air Hungary Zrt.), z siedzibą w Budapeszcie (Węgry), który reprezentowali I.-G. Metaxas-Maranghidis, dikigoros, S. Rating, abogado, i E. Vahida, avocat,

strona wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Komisja Europejska, którą reprezentowali I. Barcew, V. Bottka i L. Flynn, w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (dziewiąta izba),

w składzie: J.-C. Bonichot, pełniący obowiązki prezesa izby, S. Rodin (sprawozdawca) i L. S. Rossi, sędziowie,

rzecznik generalny: A. Rantos,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

* Język postępowania: angielski.

Wyrok

- 1 W odwołaniu Wizz Air Hungary Légiközlekedési Zrt. (Wizz Air Hungary Zrt.) (zwana dalej „Wizz Airem”) wnosi o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 4 maja 2022 r., Wizz Air Hungary/Komisja (TAROM; pomoc na ratowanie) (T-718/20, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”, EU:T:2022:276), którym Sąd oddalił jej skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji C(2020) 1160 final z dnia 24 lutego 2020 r. w sprawie pomocy państwa SA.56244 (2020/N) – Rumunia – Pomoc na ratowanie TAROM (Dz.U. 2020, C 310, s. 3, zwanej dalej „sporną decyzją”).

Ramy prawne

- 2 Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz.U. 2014, C 249, s. 1, zwane dalej „wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację”) przewidują w pkt 38, co następuje:

„Oceniając, czy zgłaszaną pomoc można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, Komisja weryfikuje, czy spełniono wszystkie następujące kryteria:

- a) przyczynianie się do osiągnięcia wyraźnie określonego celu stanowiącego przedmiot wspólnego zainteresowania: środek pomocy państwa musi być ukierunkowany na osiągnięcie celu leżącego we wspólnym interesie zgodnie z art. 107 ust. 3 traktatu (sekcja 3.1);

[...]

- f) uniknięcie nadmiernych negatywnych skutków dotyczących konkurencji i wymiany handlowej pomiędzy państwami członkowskimi: negatywne skutki pomocy muszą być wystarczająco ograniczone, aby ogólny wpływ środka był pozytywny (sekcja 3.6);

[...]”.

- 3 Sekcja 3.1 wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację, zatytułowana „Przyczynienie się do osiągnięcia celu leżącego we wspólnym interesie”, zawiera pkt 43 o następującym brzmieniu:

„Biorąc pod uwagę znaczenie opuszczania rynku dla wzrostu wydajności, samo zapobieżenie opuszczeniu rynku przez przedsiębiorstwo nie stanowi wystarczającego uzasadnienia pomocy. Należy przedstawić jasne dowody potwierdzające, że pomoc przyczynia się do osiągnięcia celu leżącego we wspólnym interesie, ponieważ ma zapobiec trudnościom społecznym lub zaradzić niedoskonałości rynku (sekcja 3.1.1) poprzez przywrócenie długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa (sekcja 3.1.2)”.

- 4 W sekcji 3.1.1, zatytułowanej „Wykazanie trudności społecznych lub niedoskonałości rynku”, pkt 44 tych wytycznych przewiduje:

„Państwa członkowskie muszą wykazać, że upadek beneficjenta mógłby wiązać się z poważnymi trudnościami społecznymi lub znaczącymi niedoskonałościami rynku. W szczególności państwa członkowskie muszą wykazać, że:

[...]

b) istnieje ryzyko przerwania świadczenia ważnej usługi, którą trudno jest zastąpić i w przypadku której konkurentom trudno byłoby zacząć ją świadczyć (na przykład dostarczanie infrastruktury krajowej);

[...]”.

- 5 Sekcja 3.1.2 wspomnianych wytycznych, zatytułowana „Plan restrukturyzacji i przywrócenie długoterminowej rentowności”, stanowi:

„45. Pomoc na restrukturyzację wchodząca w zakres niniejszych wytycznych nie może być ograniczona do pomocy finansowej, która wyrówna poniesione straty bez usunięcia przyczyn tych strat. W przypadku pomocy na restrukturyzację Komisja [Europejska] będzie zatem wymagać od zainteresowanego państwa członkowskiego przedłożenia wykonalnego, spójnego i dalekosiężnego planu restrukturyzacji, którego celem jest przywrócenie długoterminowej rentowności beneficjenta. Restrukturyzacja może obejmować jeden lub większą liczbę następujących elementów: reorganizacja i racjonalizacja działalności beneficjenta w celu zwiększenia jego wydajności, zazwyczaj obejmująca wycofanie się z działalności przynoszącej straty, restrukturyzacja istniejącej działalności, która może odzyskać konkurencyjność, i ewentualnie dywersyfikacja w kierunku nowych i rentownych rodzajów działalności. Restrukturyzacja zazwyczaj obejmuje również restrukturyzację finansową w formie zastrzyków kapitałowych dokonywanych przez nowych lub istniejących udziałowców oraz redukcję zadłużenia przez istniejących wierzycieli.

46. Przyznanie pomocy musi być zatem uwarunkowane wdrożeniem planu restrukturyzacji, który musi zostać zatwierdzony przez Komisję we wszystkich przypadkach pomocy ad hoc.

47. Plan restrukturyzacji musi przywrócić długoterminową rentowność beneficjenta w rozsądnych ramach czasowych i na podstawie realistycznych założeń co do przyszłych warunków działania, które powinny wykluczać wszelką dalszą pomoc państwa nieobjętą planem restrukturyzacji. Okres restrukturyzacji powinien być możliwie najkrótszy. Plan restrukturyzacji wraz ze wszystkimi istotnymi szczegółami należy przedstawić Komisji; musi on zawierać w szczególności informacje określone w niniejszej sekcji (3.1.2).

[...]”.

- 6 Zawarta w sekcji 3.6, zatytułowanej „Negatywne skutki”, sekcja 3.6.1 wytycznych, dotycząca „Zasad[y] »pierwszy i ostatni raz«”, przewiduje, co następuje:

„70. Aby ograniczyć pokusę nadużycia, zachęty do podejmowania nadmiernego ryzyka oraz potencjalne zakłócenia konkurencji, pomoc na rzecz przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji należy przyznać tylko w odniesieniu do jednego działania restrukturyzacyjnego. Zasada

ta jest zwana zasadą »pierwszy i ostatni raz«. Jeżeli przedsiębiorstwo, które już otrzymało pomoc zgodnie z niniejszymi wytycznymi, w dalszym ciągu potrzebuje pomocy, świadczy to o tym, że problemy przedsiębiorstwa mają powtarzalny charakter albo nie zostały odpowiednio rozwiązane w ramach wcześniej przyznanej pomocy. Wielokrotne interwencje państwa mogą prowadzić do problemów związanych z pokusą nadużycia i powodować zakłócenia konkurencji, co jest sprzeczne ze wspólnym interesem.

71. Jeżeli planowana pomoc na ratowanie lub restrukturyzację jest zgłaszana do Komisji, państwo członkowskie musi określić, czy dane przedsiębiorstwo otrzymało już w przeszłości pomoc na ratowanie, pomoc na restrukturyzację lub tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne, w tym wszelką tego typu pomoc otrzymaną przed wejściem w życie niniejszych wytycznych lub wszelką pomoc niezgłoszoną. Jeżeli tak [jest] oraz jeżeli upłynęło mniej niż 10 lat od momentu przyznania pomocy na ratowanie, zakończenia okresu restrukturyzacji lub wstrzymania realizacji planu restrukturyzacji (w zależności od tego, co nastąpiło najpóźniej), Komisja nie zezwala na udzielanie dalszej pomocy zgodnie z niniejszymi wytycznymi.

[...]”.

Okoliczności powstania sporu i sporna decyzja

- 7 Okoliczności powstania sporu przedstawione w zaskarżonym wyroku mogą zostać streszczone w następujący sposób:
- 8 Compania Națională de Transporturi Aeriene TAROM SA (zwana dalej „spółką Tarom”) jest rumuńskim przedsiębiorstwem lotniczym posiadającym jedną bazę operacyjną znajdującą się w międzynarodowym porcie lotniczym OTP Henri-Coandă w Bukareszcie (Rumunia). Przedsiębiorstwo to prowadzi działalność głównie w zakresie przewozu lotniczego pasażerów, towarów i poczty. Na początku 2020 r. spółka Tarom zatrudniała 1795 osób i posiadała flotę 25 statków powietrznych. Spółka Tarom obsługiwała połączenia zarówno krajowe, jak i międzynarodowe.
- 9 W dniu 19 lutego 2020 r. Rumunia zgłosiła Komisji plan pomocy na ratowanie spółki Tarom, mającej postać pożyczki przeznaczonej na zaspokojenie bieżących potrzeb finansowych tej spółki w wysokości 175 952 000 RON (lejów rumuńskich, około 36 660 000 EUR), podlegającej zwrotowi z upływem okresu sześciu miesięcy, z możliwością wcześniejszej częściowej spłaty (zwanej dalej „rozpatrywanym środkiem”).
- 10 W dniu 24 lutego 2020 r. Komisja wydała sporną decyzję, w której stwierdziła w szczególności, że sytuacja finansowa spółki Tarom uległa znacznemu pogorszeniu w ciągu pięciu poprzednich lat, i podkreśliła, że straty skumulowane w latach 2004–2019 wyniosły 3 362 130 000 RON (około 715 350 000 EUR), a tym samym przekroczyły połowę kwoty kapitału zakładowego spółki Tarom.
- 11 Jeśli chodzi o sytuację sieci transportowych w Rumunii, Komisja wskazała, że stan ogólny i poziom niezawodności rumuńskich sieci kolejowych i drogowych są niezadowalające oraz że zasadnicze znaczenie dla rozwoju regionalnego w tym kraju nadal ma transport lotniczy, a w szczególności połączenia krajowe obsługiwane przez spółkę Tarom.

- 12 Komisja wskazała jeszcze, że zdaniem Rumunii opuszczenie rynku przez spółkę Tarom nie pozwoliłoby na zapewnienie lotów związanych z już dokonanymi rezerwacjami, przy czym konkurenci spółki Tarom nie byłoby w stanie wznowić odnośnych połączeń w krótkim terminie, oraz że miałyby to niekorzystne skutki dla wielu przedsiębiorstw, w tym przede wszystkim dla krajowych portów lotniczych.
- 13 W ramach analizy rozpatrywanego środka Komisja uznała w pierwszej kolejności, że stanowi on pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- 14 W drugiej kolejności Komisja zbadała, czy rozpatrywany środek jest zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.
- 15 Po pierwsze, w motywach 52–57 spornej decyzji Komisja uznała, że spółka Tarom jest przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji w rozumieniu wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację.
- 16 Po drugie, w motywach 58–65 spornej decyzji Komisja stwierdziła, że informacje dostarczone przez Rumunię wykazują, iż rozpatrywany środek spełnia warunek przewidziany w pkt 43–52 tych wytycznych, zgodnie z którym pomoc państwa powinna przyczyniać się do osiągnięcia celu leżącego we wspólnym interesie.
- 17 Po trzecie, w motywach 66–77 spornej decyzji Komisja uznała, że rozpatrywany środek był odpowiedni do osiągnięcia zamierzonego celu, a mianowicie uniknięcia upadłości spółki Tarom.
- 18 Po czwarte, w motywach 78–85 tej decyzji Komisja uznała, że rozpatrywany środek jest proporcjonalny do zapotrzebowania spółki Tarom na środki pieniężne w okresie sześciu miesięcy.
- 19 Po piąte, w motywach 86–89 spornej decyzji Komisja stwierdziła, że zasada „pierwszy i ostatni raz”, przewidziana w pkt 70–74 wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację, była spełniona.
- 20 W konsekwencji sporną decyzją Komisja postanowiła nie wnosić zastrzeżeń wobec rozpatrywanego środka ze względu na to, że jest on zgodny z rynkiem wewnętrznym w myśl art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.

Skarga do Sądu i zaskarżony wyrok

- 21 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 5 grudnia 2020 r. spółka Wizz Air wniosła do Sądu skargę o stwierdzenie nieważności spornej decyzji.
- 22 Na poparcie skargi Wizz Air podniósł cztery zarzuty, dotyczące, po pierwsze, oczywistego błędu w ocenie przyczyniania się rozpatrywanego środka do osiągnięcia celu leżącego we wspólnym interesie, po drugie, naruszenia prawa i oczywistego błędu w ocenie w odniesieniu do zasady, aby pomoc została udzielona „pierwszy i ostatni raz”, po trzecie, istnienia poważnych trudności, które powinny były skłonić Komisję do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, i po czwarte, naruszenia obowiązku uzasadnienia w rozumieniu art. 296 akapit drugi TFUE.

- 23 W zaskarżonym wyroku, orzekając na wstępie w przedmiocie dopuszczalności skargi, Sąd orzekł, że jest ona dopuszczalna w zakresie, w jakim Wizz Air był zainteresowaną stroną mającą interes w zapewnieniu ochrony praw procesowych, które wywodził z art. 108 ust. 2 TFUE, oraz w zakresie, w jakim ta spółka zmierzała, w szczególności w zarzucie trzecim skargi, do poszanowania jej praw proceduralnych.
- 24 W tym względzie Sąd uznał, że jest uprawniony do zbadania argumentów co do istoty przedstawionych przez wnoszącą odwołanie w ramach dwóch pierwszych zarzutów w celu sprawdzenia, czy mogą one potwierdzać podniesiony przez nią w tym celu zarzut trzeci dotyczący istnienia wątpliwości uzasadniających wszczęcie postępowania, o którym mowa w art. 108 ust. 2 TFUE.
- 25 Po zbadaniu i oddaleniu w pierwszej kolejności zarzutu trzeciego podniesionego przez Wizz Air, który odsyłał do dwóch pierwszych zarzutów, a w drugiej kolejności zarzutu czwartego, Sąd oddalił skargę w całości.

Żądania stron w postępowaniu odwoławczym

- 26 W odwołaniu Wizz Air wnosi do Trybunału o:
- uchylene zaskarżonego wyroku;
 - tytułem żądania głównego – stwierdzenie nieważności spornej decyzji i obciążenie Komisji kosztami postępowania; lub
 - tytułem żądania ewentualnego – przekazanie sprawy do Sądu do ponownego rozpoznania oraz orzeczenie, że rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w pierwszej instancji i postępowania odwoławczego nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.
- 27 Komisja wnosi do Trybunału o:
- oddalenie odwołania i
 - obciążenie Wizz Airu kosztami postępowania.

W przedmiocie odwołania

- 28 Na poparcie odwołania Wizz Air podnosi siedem zarzutów. Zarzut pierwszy dotyczy tego, że Sąd naruszył prawo, uznając, iż przesłanka istnienia ważnej usługi, którą trudno jest zastąpić, została spełniona. Zarzut drugi dotyczy błędnego zastosowania wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację w odniesieniu do dowodów na istnienie trudności w rozpoczęciu świadczenia usługi przez konkurenta zamiast beneficjenta. Zarzut trzeci dotyczy oczywistego przeinaczenia dowodów przy ocenie dostępnych na rynku zdolności przewozowych i zdolności niskokosztowych przedsiębiorstw lotniczych (zwanym dalej „przedsiębiorstwami niskokosztowymi”) do zapewnienia połączeń krajowych. Zarzut czwarty dotyczy naruszenia prawa polegającego na tym, że Sąd uznał, iż podwyższenia kapitału nie mogą dotyczyć planu restrukturyzacji. Zarzut piąty dotyczy oczywistego przeinaczenia dowodów w odniesieniu do długości okresu restrukturyzacji spółki Tarom. Zarzut szósty dotyczy naruszenia prawa ze

względu na to, że Sąd uznał, iż Komisja nie musiała badać, czy istniejąca pomoc stała się nową pomocą. Zarzut siódmy dotyczy naruszenia prawa w odniesieniu do niewszczęcia przez Komisję formalnego postępowania wyjaśniającego.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

Argumentacja stron

- 29 W zarzucie pierwszym Wizz Air podnosi zasadniczo, że Sąd naruszył prawo, uznając w pkt 50 i 51 zaskarżonego wyroku, iż w celu dokonania oceny, czy istnieje ryzyko przerwania świadczenia ważnej usługi, którą trudno jest zastąpić w rozumieniu pkt 44 lit. b) wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację, Komisja nie była zobowiązana do uwzględnienia rozmiaru rynku właściwego.
- 30 Wnosząca odwołanie uważa, że wbrew temu, co stwierdził Sąd, w celu ustalenia, czy usługę, która może zostać przerwana, można zakwalifikować jako ważną, należy przeanalizować rozmiar rynku i udział przedsiębiorstwa będącego beneficjentem pomocy na tym rynku, ponieważ elementy te wskazują na stratę, jaką spowodowałoby opuszczenie tego rynku przez to przedsiębiorstwo. Podnosi ona ponadto, że pkt 51 zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim wskazano w nim, po pierwsze, że nie należy brać pod uwagę rozmiaru rynku właściwego, a po drugie, że usługa może zostać uznana za ważną, nawet jeśli jest świadczona na rynku „stosunkowo ograniczonym”, jest wewnętrznie sprzeczny.
- 31 Zdaniem Komisji zarzut pierwszy należy w części odrzucić jako niedopuszczalny, a w pozostałym zakresie oddalić jako bezzasadny.

Ocena Trybunału

- 32 Na wstępie należy zauważyć, że z pkt 1 wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację wynika, iż określają one warunki, które muszą zostać spełnione, aby środki pomocy na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, o których w nich mowa, mogły zostać uznane za zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.
- 33 Przyjęcie takich wytycznych wpisuje się w ramy wykonywania przez Komisję jej wyłącznej kompetencji do oceny zgodności środków pomocy z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE. Komisja dysponuje w tym względzie szerokim zakresem uznania (zob. podobnie w szczególności wyroki: z dnia 19 lipca 2016 r., Kotnik i in., C-526/14, EU:C:2016:570, pkt 37–39; a także z dnia 15 grudnia 2022 r., Veejaam i Espo, C-470/20, EU:C:2022:981, pkt 29).
- 34 Ustanawiając w drodze wytycznych warunki, na jakich środki pomocy można uznać za zgodne z rynkiem wewnętrznym, i ogłaszając poprzez publikację tych wytycznych, że będzie stosować normy w nich zawarte, Komisja sama wyznacza sobie granice w wykonywaniu tego zakresu uznania, w tym znaczeniu, że jeżeli państwo członkowskie zgłosi projekt pomocy państwa, który jest zgodny z tymi normami, Komisja musi zasadniczo wyrazić zgodę na jego realizację. Nie może ona co do zasady odejść od tych norm bez narażania się w danym przypadku na sankcje za

naruszenie ogólnych zasad prawa, takich jak zasada równego traktowania lub zasada ochrony uzasadnionych oczekiwań (wyroki: z dnia 19 lipca 2016 r., *Kotnik i in.*, C-526/14, EU:C:2016:570, pkt 40; a także z dnia 31 stycznia 2023 r., *Komisja/Braesch i in.*, C-284/21 P, EU:C:2023:58, pkt 90).

- 35 Niemniej jednak w zakresie, w jakim w zarzucie pierwszym Wizz Air utrzymuje zasadniczo, że Sąd naruszył prawo, uznając w pkt 50 i 51 zaskarżonego wyroku, iż w celu zastosowania pkt 44 lit. b) wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację Komisja nie była zobowiązana do uwzględnienia rozmiaru rynku właściwego lub udziału beneficjenta pomocy na tym rynku, należy zauważyć z jednej strony, że zgodnie z tym pkt 44 lit. b) państwa członkowskie muszą wykazać w szczególności, że „istnieje ryzyko przerwania świadczenia ważnej usługi, którą trudno jest zastąpić”.
- 36 Z drugiej strony, jak wynika ze zdania wprowadzającego pkt 44 tych wytycznych, istnienie tego ryzyka zalicza się do elementów wymienionych w sposób niewyczerpujący w pkt 44 lit. a)–g), za pomocą których państwa członkowskie mogą wykazać poważne trudności społeczne lub znaczące niedoskonałości rynku, które mogłyby wynikać z upadłości beneficjenta pomocy, przy czym wykazanie to jest konieczne do uznania celu leżącego we wspólnym interesie, do którego dąży pomoc.
- 37 Tak więc o ile rozmiar rynku, na którym działa beneficjent pomocy, i jego udział w tym rynku mogą być czynnikami wskazującymi na znaczenie usługi świadczonej przez tego beneficjenta, o tyle ani z pkt 44 lit. b) tych wytycznych, ani z jego kontekstu nie wynika, że znaczenie to jest bezwzględnie uzależnione od tych czynników i że w szczególności upadłość beneficjenta pomocy może spowodować poważne trudności społeczne lub znaczącą niedoskonałość rynku jedynie pod warunkiem, że rynek, na którym on działa, przekracza określony rozmiar.
- 38 Jak bowiem zasadniczo wskazał Sąd w pkt 51 zaskarżonego wyroku, okoliczność, że rynek właściwy jest stosunkowo ograniczony, nie stoi na przeszkodzie temu, by usługa świadczona na tym rynku mogła zostać uznana za ważną w rozumieniu tych wytycznych. Jest tak w okolicznościach niniejszej sprawy, w której – jak stwierdził Sąd w pkt 52 zaskarżonego wyroku – zaprzestanie działalności przez spółkę Tarom, pociągające za sobą konkretne ryzyko przerwania niektórych usług pasażerskiego transportu lotniczego w Rumunii, byłoby szkodliwe dla „skomunikowania” regionów rumuńskich obsługiwanych wyłącznie przez to przedsiębiorstwo, a także dla sytuacji gospodarczej tych regionów.
- 39 Wynika stąd, że Sąd nie naruszył prawa, uznawszy w pkt 50 i 51 zaskarżonego wyroku, iż w celu dokonania oceny, czy istnieje ryzyko przerwania świadczenia ważnej usługi, którą trudno jest zastąpić w rozumieniu pkt 44 lit. b) wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację, Komisja nie była zobowiązana do uwzględnienia rozmiaru rynku, na którym działa spółka Tarom, lub udziału, jaki spółka ta posiada na tym rynku.
- 40 Z powyższego wynika, że zarzut pierwszy należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu drugiego

Argumentacja stron

- 41 W zarzucie drugim, dotyczącym pkt 58, 63, 64 i 66 zaskarżonego wyroku, Wizz Air utrzymuje zasadniczo, że Sąd naruszył prawo przy ocenie kryteriów przewidzianych w pkt 44 lit. b) wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację, odnoszących się do ryzyka przerwania świadczenia ważnej usługi i trudności w rozpoczęciu świadczenia tej usługi przez konkurentów zamiast beneficjenta pomocy.
- 42 W tym względzie, co się tyczy, po pierwsze, przedmiotu dowodu, jaki Komisja powinna przedstawić w tej dziedzinie, Sąd w pierwszej kolejności błędnie uznał w pkt 63 i 64 zaskarżonego wyroku, że aby pomoc na ratowanie przedsiębiorstwa była uzasadniona, powinna mieć na celu uniknięcie wszelkich zakłóceń w świadczeniu ważnych usług, podczas gdy pkt 44 lit. b) tych wytycznych wymaga, aby celem pomocy było uniknięcie ryzyka „przerwania” takiej usługi, co wymaga, poza zwykłym zakłóceniem, zerwania lub zaprzestania świadczenia usługi.
- 43 W drugiej kolejności Sąd błędnie sformułował w pkt 64 zaskarżonego wyroku wymóg, aby konkurenci spółki Tarom byli w stanie „bez trudności” świadczyć usługę zapewnianą przez to przedsiębiorstwo, podczas gdy ów pkt 44 lit. b) rzeczonych wytycznych przewiduje jedynie, by konkurentom nie było „trudno” świadczyć usługi zapewnianej przez przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji.
- 44 Co się tyczy, po drugie, dowodów, jakie powinna przedstawić Komisja, Wizz Air utrzymuje, że Sąd, orzekając w pkt 58 zaskarżonego wyroku, iż interes handlowy przedsiębiorstw niskokosztowych w wejściu na rynek w celu zapewnienia wszystkich połączeń był „przypuszczalnie niewielki”, posłużył się zwykłymi przypuszczeniami, naruszając przewidziany w pkt 43 wytycznych obowiązek „przedstawienia jasnych dowodów”, że pomoc przyczynia się do osiągnięcia celu leżącego we wspólnym interesie.
- 45 Komisja utrzymuje, że zarzut drugi należy odrzucić jako niedopuszczalny, a w każdym wypadku oddalić jako bezzasadny.

Ocena Trybunału

- 46 Co się tyczy w pierwszej kolejności części zarzutu drugiego skierowanej przeciwko pkt 58 zaskarżonego wyroku, należy zaznaczyć, że w tym punkcie Sąd stwierdził, iż wbrew temu, co wnosząca odwołanie stwierdziła w ramach części pierwszej zarzutu trzeciego skargi w pierwszej instancji, Komisja oceniła w motywie 61 spornej decyzji możliwość zastąpienia spółki Tarom przez jej konkurentów na połączeniach krajowych obsługiwanych wyłącznie przez nią. Sąd zauważył w szczególności, że w motywie tym Komisja uznała za mało prawdopodobne, by konkurencyjne przedsiębiorstwa lotnicze obecne na rynku rumuńskim, będące głównie przedsiębiorstwami niskokosztowymi, obsłużyły wszystkie te połączenia, w wypadku których interes handlowy tych przedsiębiorstw był „przypuszczalnie niewielki”.
- 47 Tymczasem z tego opisu elementu oceny Komisji zawartego w spornej decyzji nie wynika, by Sąd posłużył się zwykłymi przypuszczeniami lub by naruszył prawo w odniesieniu do ciężaru dowodu spoczywającego na Komisji na mocy pkt 43 wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację.

- 48 Należy zatem oddalić tę część zarzutu drugiego jako bezzasadną.
- 49 W zakresie, w jakim Wizz Air zarzuca Sądowi w drugiej kolejności zasadniczo, że w pkt 63, 64 i 66 zaskarżonego wyroku przyjął błędne kryteria przy stosowaniu pkt 44 lit. b) wytycznych, wystarczy stwierdzić, że uzasadnienie zawarte w tych punktach w celu oddalenia argumentacji wnoszącej odwołanie dotyczące prawdopodobieństwa zastąpienia usługi spółki Tarom przez jej konkurentów ma jedynie charakter uzupełniający.
- 50 Tę część zarzutu drugiego należy zatem oddalić jako bezskuteczną.
- 51 Z powyższego wynika, że zarzut drugi należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu trzeciego

Argumentacja stron

- 52 W zarzucie trzecim Wizz Air zarzuca Sądowi, że dopuścił się oczywistego przeinaczenia dowodów, dokonując w pkt 69 zaskarżonego wyroku oceny zdolności w zakresie przewozów pasażerskich dostępnych na rynku rumuńskim i zdolności przedsiębiorstw niskokosztowych do obsługi połączeń krajowych.
- 53 Sąd przede wszystkim przeinaczył dowody, zatwierdzając błędne ustalenie Komisji co do braku wystarczających zdolności w zakresie przewozów pasażerskich ze względu na to, że w dniu wydania spornej decyzji „ponad połowa samolotów [...] uziemionych należała do spółki Tarom”.
- 54 Następnie, orzekając, że wnosząca odwołanie nie wyjaśniła, w jakim zakresie obsługa połączeń krajowych dotyczących jedynie ograniczonej liczby pasażerów byłaby rentowna dla przedsiębiorstw niskokosztowych, Sąd powtórzył twierdzenia zawarte w pkt 58 zaskarżonego wyroku, które opierają się wyłącznie na zwykłym domniemaniu.
- 55 Wreszcie, zdaniem Wizz Airu, żaden dowód nie pozwala Sądowi na stwierdzenie w pkt 69 zaskarżonego wyroku, że wszystkie przedsiębiorstwa lotnicze konkurujące ze spółką Tarom były przedsiębiorstwami niskokosztowymi.
- 56 Zdaniem Komisji zarzut trzeci jest w części niedopuszczalny, a w pozostałym zakresie oczywiście bezzasadny.

Ocena Trybunału

- 57 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału z art. 256 ust. 1 akapit drugi TFUE oraz z art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wynika, iż jedynie Sąd jest właściwy do dokonywania, po pierwsze, ustaleń faktycznych, z wyjątkiem sytuacji, gdy nieprawidłowość jego ustaleń wynika z przedłożonych mu dokumentów zawartych w aktach sprawy, a po drugie, oceny tych okoliczności faktycznych (wyrok z dnia 25 czerwca 2020 r., Satcen/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, pkt 103 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 58 Jak z tego wynika, ocena stanu faktycznego nie stanowi, z zastrzeżeniem przeinaczenia dowodów przedstawionych przed Sądem, kwestii prawnej podlegającej jako taka kontroli Trybunału (wyrok z dnia 25 czerwca 2020 r., Satcen/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, pkt 104 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 59 W sytuacji gdy strona wnosząca odwołanie powołuje się na przeinaczenie przez Sąd materiału dowodowego, powinna ona – zgodnie z art. 256 TFUE, art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i art. 168 § 1 lit. d) regulaminu postępowania przed Trybunałem – dokładnie wskazać, które dowody zostały jej zdaniem przeinaczone przez Sąd, oraz wykazać błędy w analizie, które w jej opinii doprowadziły do takiego przeinaczenia. Ponadto zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przeinaczenie powinno w oczywisty sposób wynikać z akt sprawy, bez konieczności dokonywania nowej oceny faktów i dowodów (wyrok z dnia 25 czerwca 2020 r., Satcen/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, pkt 105 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 60 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że argumentacja przedstawiona na poparcie zarzutu trzeciego nie pozwala wykazać, iż ustalenia dokonane przez Sąd w pkt 69 zaskarżonego wyroku w celu oddalenia argumentu dotyczącego domniemanej nadwyżki zdolności przewozowych istniejącej w Rumunii w dniu wydania spornej decyzji opierają się na przeinaczeniu dowodów przedstawionych w pierwszej instancji, ponieważ argumentacja ta ma w rzeczywistości na celu podważenie niezależnej oceny okoliczności faktycznych dokonanej w tym zakresie przez Sąd.
- 61 W związku z powyższym zarzut trzeci należy oddalić jako niedopuszczalny.

W przedmiocie zarzutu czwartego

Argumentacja stron

- 62 W zarzucie czwartym Wizz Air podnosi, że Sąd naruszył prawo, uznawszy w pkt 103 zaskarżonego wyroku, iż podwyższenia kapitału nie stanowią elementu planu restrukturyzacji przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji.
- 63 W szczególności przyjęta przez Sąd wykładnia, która wyklucza możliwość uznania pomocy na restrukturyzację obejmującej składniki finansowe, takie jak podwyższenie kapitału, za element planu restrukturyzacji, jest rażąco sprzeczna z pkt 45 wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację, zgodnie z którym restrukturyzacja finansowa w formie zastrzyków kapitałowych może stanowić część planu restrukturyzacji, podobnie jak zmiany operacyjne, takie jak reorganizacja i racjonalizacja działalności beneficjenta.
- 64 Taka wykładnia, której nie towarzyszy żadne odniesienie do orzecznictwa, jest sprzeczna również z wykładnią przedstawioną w pkt 96 zaskarżonego wyroku.
- 65 Komisja uważa, że zarzut czwarty jest bezskuteczny, a w każdym wypadku bezzasadny.

Ocena Trybunału

- 66 Na wstępie należy zauważyć, że zarzut czwarty odwołania, podobnie jak zarzuty piąty i szósty, jest skierowany przeciwko niektórym elementom uzasadnienia, w oparciu o które Sąd w pkt 79–110 zaskarżonego wyroku oddalił drugą część zarzutu trzeciego podniesionego przez Wizz Air na poparcie skargi tej spółki w pierwszej instancji. Odsyłała ona do zarzutu drugiego tej skargi, dotyczącego zasadniczo tego, że zatwierdzając rozpatrywany środek, podczas gdy spółka Tarom skorzystała z szeregu podwyższeń kapitału do 2019 r. w wykonaniu pomocy na restrukturyzację przyznanej przed przystąpieniem Rumunii do Unii Europejskiej (zwanej dalej „pomocą na restrukturyzację spółki Tarom”), Komisja naruszyła zasadę „pierwszy i ostatni raz”, przewidzianą w pkt 70 wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację.
- 67 Zgodnie z tą zasadą, jak wskazał Sąd w pkt 79 i 80 zaskarżonego wyroku, pomoc powinna co do zasady zostać przyznana przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji tylko na jedną operację restrukturyzacji. W pkt 71 wytycznych uściślono w tym kontekście w szczególności, że jeżeli przedsiębiorstwo otrzymało już pomoc na ratowanie, pomoc na restrukturyzację lub tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne, o czym powinno poinformować państwo członkowskie, Komisja nie zezwala na udzielenie nowej pomocy zgodnie ze wspomnianymi wytycznymi, jeżeli upłynęło mniej niż dziesięć lat od momentu przyznania pomocy, zakończenia okresu restrukturyzacji lub wstrzymania realizacji planu restrukturyzacji.
- 68 W zakresie, w jakim w zarzucie czwartym Wizz Air utrzymuje, że Sąd naruszył prawo poprzez błędne uznanie w pkt 103 zaskarżonego wyroku, iż podwyższenia kapitału nie stanowią elementu planu restrukturyzacji przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji, należy stwierdzić, że argumentacja ta opiera się na błędnym zrozumieniu zaskarżonego wyroku.
- 69 We wspomnianym pkt 103 zaskarżonego wyroku Sąd przedstawił bowiem jedynie opis i wykładnię pkt 45–47 wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację, aby stwierdzić w pkt 104 tego wyroku, nie naruszając przy tym prawa, że odróżniają one pojęcie „wprowadzenia w życie środka pomocy” od pojęcia „wdrożenia planu restrukturyzacji”, w celu oddalenia, w szczególności w pkt 105 tego wyroku, argumentacji wnoszącej odwołanie, zgodnie z którą plan restrukturyzacji spółki Tarom był realizowany do końca wprowadzania w życie pomocy na restrukturyzację spółki Tarom w 2019 r.
- 70 W związku z tym, wbrew temu, co twierdzi Wizz Air w ramach zarzutu czwartego, Sąd nie orzekł w pkt 103 wyroku, że składników finansowych pomocy na restrukturyzację, takich jak podwyższenie kapitału, nigdy nie można uznać za część planu restrukturyzacji.
- 71 W związku z tym zarzut czwarty należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu piątego

Argumentacja stron

- 72 W zarzucie piątym Wizz Air podnosi, że w pkt 85 i 99 zaskarżonego wyroku Sąd dopuścił się oczywistego przeinaczenia dowodów, dokonując oceny długości okresu restrukturyzacji spółki Tarom.

- 73 W tym względzie Wizz Air podnosi w pierwszej kolejności, że zawartemu w pkt 85 zaskarżonego wyroku stwierdzeniu Sądu, zgodnie z którym wszystkie gwarancje kredytowe udzielone przez Rumunię spółce Tarom zostały uruchomione bezpośrednio po ich przyznaniu, przeczą twierdzenia Komisji zawarte w motywach 25 i 88 spornej decyzji.
- 74 W drugiej kolejności Sąd przeinaczył dowody, uznawszy w pkt 99 zaskarżonego wyroku, że wnosząca odwołanie nie przedstawiła żadnego dowodu ani poszlaki, które świadczyłyby o tym, że okres restrukturyzacji określony w pkt 98 tego wyroku zakończył się po roku 2005. W ten sposób Sąd pominął niektóre dowody przedstawione przez Wizz Air i w konsekwencji potwierdził błędny wniosek Komisji dotyczący zakończenia okresu restrukturyzacji.
- 75 Zdaniem Komisji zarzut piąty jest bezskuteczny, a w każdym wypadku bezzasadny.

Ocena Trybunału

- 76 Chociaż w zarzucie piątym Wizz Air powołał się na przeinaczenie okoliczności faktycznych, którego miał dopuścić się Sąd w pkt 85 i 99 zaskarżonego wyroku, dokonując do celów stosowania zasady „pierwszy i ostatni raz” oceny z jednej strony właściwej daty przyznania pomocy na restrukturyzację spółki Tarom, a z drugiej strony daty zakończenia okresu restrukturyzacji, Wizz Air nie przedstawił żadnej szczególnej argumentacji prawnej, która mogłaby wykazać, zgodnie z orzecznictwem przypomnianym w pkt 59 niniejszego wyroku, oczywiste przeinaczenie przez Sąd okoliczności faktycznych i dowodów.
- 77 Takie przeinaczenie nie może bowiem wynikać ani z rzekomej sprzeczności między pkt 85 zaskarżonego wyroku a niektórymi wskazówkami zawartymi w spornej decyzji, ani z okoliczności, że Sąd pominął dowody przedstawione przez wnoszącą odwołanie w pierwszej instancji lub odmówił przyznania im mocy dowodowej, orzekając w pkt 99 zaskarżonego wyroku, że wnosząca odwołanie nie udowodniła, iż okres restrukturyzacji zakończył się w każdym wypadku mniej niż 10 lat przed przyznaniem rozpatrywanego środka.
- 78 Tak więc zarzut piąty ma w rzeczywistości na celu podważenie niezależnej oceny okoliczności faktycznych i dowodów dokonanej przez Sąd w pkt 85 i 99 zaskarżonego wyroku, w związku z czym należy go odrzucić jako niedopuszczalny.

W przedmiocie zarzutu szóstego

Argumentacja stron

- 79 W zarzucie szóstym Wizz Air utrzymuje, że Sąd naruszył prawo, uznawszy w pkt 89 zaskarżonego wyroku, iż Komisja nie musiała sprawdzać, czy pomoc na restrukturyzację spółki Tarom, którą zakwalifikowała ona jako pomoc istniejącą, stała się nową pomocą. Zdaniem Wizz Airu, mając na uwadze alarmujące informacje, którymi dysponowała Komisja, dotyczące łącznych strat spółki Tarom w latach 2004–2019, Sąd powinien był uznać, zgodnie z wyrokiem z dnia 2 września 2021 r., Komisja/Tempus Energy i Tempus Energy Technology (C-57/19 P, EU:C:2021:663), że Komisja była zobowiązana do przeprowadzenia dochodzenia na podstawie informacji, które rzeczywiście znajdowały się w jej posiadaniu. Wizz Air podnosi ponadto, że wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację nakładały na Komisję wzmocniony obowiązek przedstawienia jasnych dowodów.

- 80 Wynika z tego, że dokonana przez Sąd w pkt 89 zaskarżonego wyroku ocena, zgodnie z którą wnosząca odwołanie nie przedstawiła żadnego dowodu ani poszlaki wskazującej na to, że warunki uzgodnione na etapie udzielania gwarancji kredytowych przyznanych w ramach pomocy na restrukturyzację spółki Tarom zostały zmienione w okresie realizacji tych gwarancji, narusza prawo.
- 81 Według Komisji zarzut szósty w oczywisty sposób jest pozbawiony podstaw.

Ocena Trybunału

- 82 Należy zaznaczyć, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku, do którego odnosi się zarzut szósty, wpisuje się w dokonaną przez Sąd ocenę argumentacji skarżącej w pierwszej instancji opartej na wątpliwościach, jakie Komisja powinna była mieć co do przestrzegania przewidzianego w pkt 71 wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację terminu co najmniej 10 lat od przyznania pomocy na restrukturyzację spółki Tarom. Skarżąca twierdziła konkretnie, że pomoc ta uległa zmianie, w szczególności po to, aby długi spółki Tarom wynikające z płatności dokonanych przez państwo rumuńskie na podstawie gwarancji kredytowych zostały przekształcone w podwyższenie kapitału na rzecz tego państwa.
- 83 W tym kontekście Sąd z jednej strony w pkt 88 zaskarżonego wyroku stwierdził, że skarżąca nie kwestionuje twierdzenia Komisji, zgodnie z którym warunki uruchomienia gwarancji spłaty pożyczek przyznanych w ramach tej pomocy, jak również przekształcenie długów powstałych w wyniku dokonania przez państwo rumuńskie płatności na podstawie tych gwarancji w podwyższenie kapitału były przewidziane w różnych decyzjach i rozporządzeniach wydanych w latach 1997–2003, jeszcze przed przystąpieniem Rumunii do Unii.
- 84 Z drugiej strony w pkt 89 zaskarżonego wyroku Sąd wyjaśnił, że skarżąca ograniczyła się w tym względzie do twierdzenia, iż Komisja powinna była upewnić się, że gwarancje zostały uruchomione na warunkach początkowo uzgodnionych na etapie ich udzielenia, jednakże nie przedstawiła ona żadnego dowodu ani poszlaki, które świadczyłyby o tym, że warunki te zostały zmienione w okresie realizacji tych różnych gwarancji.
- 85 Czyniąc to, Sąd nie naruszył jednak prawa w odniesieniu do rozkładu ciężaru dowodu.
- 86 Jak wynika bowiem z orzecznictwa przypomnianego w pkt 43 zaskarżonego wyroku, do którego Sąd odesłał w pkt 89 tego wyroku, dowód na istnienie wątpliwości co do zgodności danej pomocy z rynkiem wewnętrznym, którego należy poszukiwać zarówno w okolicznościach wydania decyzji o niewnoszeniu zastrzeżeń, jak i w jej treści, powinien zostać przedstawiony przez wnoszącego o stwierdzenie nieważności tej decyzji na podstawie zbioru zgodnych poszlak (wyrok z dnia 2 września 2021 r., Komisja/Tempus Energy i Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, pkt 40).
- 87 W tym względzie, wbrew temu, co zdaje się sugerować Wizz Air, taki rozkład ciężaru dowodu nie może się różnić w zależności od rozpatrywanego rodzaju pomocy i ma zastosowanie w szczególności do pomocy na ratowanie lub restrukturyzację, takiej jak rozpatrywany środek.
- 88 Z powyższego wynika, że zarzut szósty należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu siódmego

Argumentacja stron

- 89 W zarzucie siódmym Wizz Air podnosi naruszenie prawa ze względu na to, że Sąd nie zbadał zarzutu trzeciego skargi w pierwszej instancji w zakresie, w jakim dotyczył on naruszenia jej praw proceduralnych na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE oraz istnienia poważnych trudności uzasadniających wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego.
- 90 W tym względzie, po pierwsze, chociaż Wizz Air utrzymywał, że niedociągnięcia wskazane w zarzutach pierwszym i drugim dowodzą istnienia poważnych trudności wymagających wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, Sąd zbadał te zarzuty jedynie pod kątem oceny merytorycznej, to znaczy pod kątem istnienia oczywistego błędu w ocenie okoliczności faktycznych lub naruszenia prawa.
- 91 Tymczasem zarzut trzeci skargi, jako jedyny zarzut mający na celu ochronę jej praw proceduralnych, miał zdaniem Wizz Airu treść niezależną od dwóch pierwszych zarzutów skargi, zważywszy, że kryterium badania jest odmienne w celu wykazania istnienia poważnych trudności, co powinno było doprowadzić do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego.
- 92 Po drugie, Sąd nie może zakładać, że ze względu na to, iż zbadał dwa pierwsze zarzuty skargi, zarzut trzeci skargi stał się bezprzedmiotowy. W odniesieniu do wszystkich punktów zaskarżonego wyroku, w których Sąd odrzucił istnienie oczywistego błędu w ocenie popełnionego przez Komisję, istnienie poważnych trudności można jednak bowiem ustalić na podstawie w szczególności braków i luk w rozumowaniu spornej decyzji.
- 93 Komisja utrzymuje, że zarzut siódmy należy oddalić jako pozbawiony podstaw.

Ocena Trybunału

- 94 Należy przypomnieć, że gdy skarżący domaga się stwierdzenia nieważności decyzji Komisji o niewnoszeniu zastrzeżeń wobec pomocy państwa, kwestionuje on głównie fakt, że owa decyzja została wydana bez wszczęcia przez tę instytucję formalnego postępowania wyjaśniającego, a co za tym idzie – z naruszeniem przysługujących mu uprawnień proceduralnych. Aby wniesiona przez skarżącego skarga o stwierdzenie nieważności została uwzględniona, może on podnieść wszelkie zarzuty wykazujące, że ocena informacji i danych posiadanych przez Komisję podczas wstępnego etapu badania zgłoszonego środka powinna była wzbudzić wątpliwości co do zgodności tego środka z rynkiem wewnętrznym. Wykorzystanie takich argumentów nie może jednak prowadzić do zmiany przedmiotu skargi ani do zmiany przesłanek jej dopuszczalności. Przeciwnie, istnienie wątpliwości co do wymienionej zgodności stanowi właśnie dowód, jaki powinien zostać przeprowadzony, aby wykazać, że Komisja zobowiązana była wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w art. 108 ust. 2 TFUE i art. 6 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania [art. 108 TFUE] (Dz.U. 2015, L 248, s. 9) (zob. podobnie wyrok z dnia 24 maja 2011 r., Komisja/Kronoply i Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, pkt 59 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 95 Tak więc do autora wniosku o stwierdzenie nieważności decyzji o niewnoszeniu zastrzeżeń należy wykazanie, że istniały wątpliwości co do zgodności środka pomocy z rynkiem wewnętrznym, w związku z czym Komisja była zobowiązana wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w art. 108 ust. 2 TFUE. Dowodu takiego należy poszukiwać zarówno w okolicznościach przyjęcia tej decyzji, jak i w jej treści, na podstawie zbioru zgodnych poszlak (zob. podobnie wyrok z dnia 2 września 2021 r., Komisja/Tempus Energy i Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 96 Niewystarczający lub niekompletny charakter badania przeprowadzonego przez Komisję w toku wstępnego postępowania wyjaśniającego stanowi przesłankę wskazującą na istnienie poważnych trudności w ocenie spornego środka, których obecność zobowiązuje Komisję do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego (zob. podobnie wyrok z dnia 2 września 2021 r., Komisja/Tempus Energy i Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 97 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, jak Sąd wskazał na wstępie w pkt 26 zaskarżonego wyroku, że zarzut trzeci skargi wniesionej w pierwszej instancji przez Wizz Air był wyraźnie oparty na naruszeniu praw proceduralnych tej spółki na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE ze względu na to, że Komisja napotkała poważne trudności w ocenie zgodności rozpatrywanego środka z rynkiem wewnętrznym.
- 98 Niemniej, jak stwierdził zasadniczo Sąd w pkt 28 zaskarżonego wyroku, istnienia takich trudności można szukać w szczególności w ramach oceny Komisji i co do zasady można je wykazać za pomocą zarzutów lub argumentów podniesionych przez skarżącego w celu zakwestionowania zasadności decyzji o niewnoszeniu zastrzeżeń, nawet jeśli analiza tych zarzutów lub argumentów nie prowadzi do wniosku, że ocena merytoryczna dokonana przez Komisję jest błędna pod względem faktycznym lub prawnym (zob. podobnie wyrok z dnia 2 kwietnia 2009 r., Bouygues i Bouygues Télécom/Komisja, C-431/07 P, EU:C:2009:223, pkt 63, 66 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 99 W tym względzie ze skargi Wizz Airu wniesionej w pierwszej instancji wynika, że na poparcie zarzutu trzeciego skargi wnosząca odwołanie odesłała zasadniczo do zarzutów pierwszego i drugiego skargi, podnosząc, że braki i błędy stwierdzone w tych zarzutach świadczą o istnieniu poważnych trudności, które powinny być uzasadniać wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego, ponieważ te braki lub błędy obciążają ocenę Komisji w świetle pkt 43 i 44 wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację oraz w świetle zasady „pierwszy i ostatni raz”.
- 100 Tymczasem z lektury zaskarżonego wyroku, a w szczególności z jego pkt 75 i 109 wynika, że Sąd rzeczywiście zbadał te zastrzeżenia pod kątem istnienia poważnych trudności, które powinny być skłonić Komisję do powzięcia wątpliwości co do zgodności rozpatrywanego środka z rynkiem wewnętrznym i do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego.
- 101 Z powyższego wynika, że zarzut siódmy należy oddalić jako bezzasadny.
- 102 Ponieważ żaden z zarzutów podniesionych przez wnoszącą odwołanie nie został uwzględniony, odwołanie należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

- 103 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach.
- 104 Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ wnosząca odwołanie przegrała sprawę, a Komisja wniosła o obciążenie jej kosztami postępowania, należy obciążyć ją całością kosztów związanych z niniejszym odwołaniem.

Z powyższych względów Trybunał (dziewiąta izba) orzeka, co następuje:

- 1) Odwołanie zostaje oddalone.**
- 2) Wizz Air Hungary Légiközlekedési Zrt. (Wizz Air Hungary Zrt.) pokrywa, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Komisję Europejską.**

Podpisy